

5. 1. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Správní právo trestní: Občanské soužití a nepravdivé obvinění z přestupku[1]

Přestupek je společensky škodlivý protiprávní čin, jenž je v zákoně za přestupek výslovně (expressis verbis) označen a jenž vykazuje znaky stanovené zákonem.[2] Jde o jednání nižšího stupně společenské závažnosti a důležitosti než trestný čin.

České a moravské obce ze zákona řeší zejména přestupky proti pořádku ve státní správě ve věcech, které jsou jim svěřeny, proti pořádku v územní samosprávě, přestupky proti veřejnému pořádku, proti majetku a proti občanskému soužití.

Nepravdivé obvinění z přestupku

V následujícím textu se zaměříme na jeden vybraný problém z oblasti občanského soužití a nepravdivého obvinění z přestupku.

Připomeňme, že fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že úmyslně naruší občanské soužití tím způsobem, že **jiného nepravdivě obviní z přestupku** – viz ustanovení § 7 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona číslo 251/2016 Sb. o některých přestupcích.

Dodejme, že tzv. formální stránka tohoto přestupku dle ustanovení § 7 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o některých přestupcích odpovídá trestnému činu křivého obvinění. Zmíněný trestný čin ex lege spáchá ten, kdo jiného lživě obviní z trestného činu.[3]

V obou případech se pro naplnění formálních znaků skutkové podstaty vyžaduje, aby pachatel jinou osobu nepravdivě (resp. lživě) obvinil z protiprávního jednání.

Co zde vlastně znamená „lživě“?

Lživě obvinít zde má význam nepravdivě tvrdit, že jiný se dopustil jednání, které naplňuje skutkovou podstatu trestného činu. [4]

Rozdíl je v závažnosti takového jednání, obzvláště v tom, zda je poškozený křivě obviněn ze spáchání přestupku, či trestného činu. [5] Pokud je obviněný z trestného činu, je to samozřejmě závažnější zásah zejména, co se týká negativních dopadů na jeho pověst a důstojnost. Nicméně nemožno podceňovat ani lživá nařčení z přestupkového jednání, proto zákonodárce správně neopomenul ani tento segment.

Dále pak z relevantní judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že nedostatek skutečností nasvědčujících podezření ze spáchání trestného činu sám o sobě nestačí k naplnění znaku „lživosti“ ((usnesení Nejvyššího soudu (NS) ze dne 4. 11. 2014, sp. zn. 7 Tdo 1404/2014)).

Křivé obvinění „musí být objektivně nepravdivé v tom smyslu, že trestný čin nebyl vůbec spáchán nebo ne tak, jak pachatel uvádí, nebo že pachatelem trestného činu nebyla osoba obviněná“ [6]

Je dobré zdůraznit, že při posuzování viny pachatele trestného činu křivého obvinění nestačí zabývat se jenom otázkou, jestli osoba, kterou pachatel obvinil, opravdu spáchala trestný čin, případně zda pro něj byla stíhána a odsouzena. Je nezbytné zároveň prokázat, že si pachatel byl vědom, že jinou osobu obviňuje nepravdivě. [\[7\]](#)[\[8\]](#)

Závěrem

V demokratickém právním státě dle ustálené judikatury platí, že pro pravomocné odsouzení za křivé obvinění zdaleka nepostačuje, že se pouze a jen nepodaří prokázat vinu toho, kdo byl označen za pachatele přestupku nebo trestného činu.[\[9\]](#)

Zpátky do českého správního práva trestního.

K probrané přestupkové tématice nutno na závěr uvést ponaučení - u přestupku proti občanskému soužití podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. c) bodu 2. zákona č. [251/2016](#) Sb., o některých přestupcích, spočívajícího v nepravdivém obvinění jiného z přestupku se při posuzování viny nestačí zabývat pouze a jen otázkou, zda osoba, kterou pachatel obvinil, skutečně spáchala přestupek, případně zda za něj byla odsouzena. Je nutné zároveň prokázat, že si pachatel byl vědom, že jinou osobu obviňuje záměrně nepravdivě.[\[10\]](#)

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
VŠ pedagog, právník a publicista

[\[1\]](#) Text byl vypracován za použití rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2022, čj. 6 As 101/2022-32. a další judikatury uvedené v poznámkovém aparátu toho článku.

[\[2\]](#) Viz § 5 zákona č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

[\[3\]](#) Srov. ustanov. § 345 odst. 1 trestního zákoníku.

[\[4\]](#) Viz usnesení NS ČR ze dne 20. 10. 2016, sp. zn. 7 Tdo 1272/2016

[\[5\]](#) Srov. Vetešník, P. § 7 zákona o některých přestupcích. In: Jemelka, L.; Vetešník, P. Zákon o odpovědnosti za přestupky. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2020.

[6] Viz Zezulová, J. § 345. In: Draštík, A. a kol. Trestní zákoník. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015.

[7] Viz usnesení NS ze dne 28. 3. 2018, sp. zn. 5 Tdo 187/2018, které navazuje na rozhodnutí NS ČSFR ze dne 6. 11. 1990, sp. zn. Tzv 28/90, č. [63/1991](#) Sb. rozh. tr.

[8] Ústavní soud v tomto kontextu akcentuje, že pro odsouzení za křivé obvinění nestačí, že se nepodaří prokázat vinu toho, kdo byl označen za pachatele, viz Nález ze dne 7. 3. 2002, sp. zn. IV. ÚS 485/01, č. [26/2002](#) Sb. ÚS.

[9] Tento poznatek celoevropsky platí zejména díky rozsudku ESLP - Klouvi proti Francii- rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 30. 6. 2011.

[10] Viz judikát Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2022, čj. 6 As 101/2022-32.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepřevzaté povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)